

faaet nye Statsindtægter, at vi forhaabentlig staa paa Tærskelen til at faa dem forøgede, saa at en sikker Balance opnaas, at de gamle Statsindtægter gaa ind med et betydeligt større Beløb end tidligere, og endelig, at man har foretaget rimelige Besparselser, alt dette medfører, at man nu kan forsvare at stifte et Laan af betydelig mindre Størrelse, end man vilde have kunnet, hvis det skulde have været stiftet for mellem et og halvandet Aar siden. Man har nemlig ikke Lov til i den Art Sager at diskontere Fremtidsmuligheder, man maa gaa efter de foreliggende Forhold, og naar man skal gøre dette, vil man se, at Laanet den Gang maatte have været mellem 5 og 6 Mill. £, hvor det nu er 4 Mill. £. Allerede denne Sum er for et Land af Danmarks Størrelse og med den Statsgæld, vi have, et meget betydeligt Beløb, det er en forholdsvis meget betydelig Forøgelse af vor Statsgæld og et Beløb, der vejer ganske tungt i Forhold til Landets Indbyggertal og finansielle Evne. Tungere endnu vejer selvfølgelig et Beløb, der bevæger sig mellem 5 og 6 Mill. £ og altsaa snarere er over end under 100 Mill. Kr.

At opnaa et saadant Beløb som Laan er selvfølgelig vanskeligt og har altid været vanskeligt, medens det vel er troligt, at hvis den danske Stats Laanebegær havde været saadant noget som 40 Mill. Kr., hvis man havde kunnet nøjes med det, saa havde vi tidligere haft virkelige Tilbud. Lad mig betone Ordet „virkelige“, thi Tilbud og Tilbud er i Statslaansaffærer noget, der betyder højst forskellige Ting. I en vis Forstand har det danske Finansministerium haft Mængder af Tilbud i disse sidste 2 Aar, hvis man ved Tilbud forstaar dette, at Mellemmænd komme til en og sige: Jeg har et Laan paa Haanden saadan og saadan, eller: Jeg kan skaffe dig et Laan saadan og saadan, vil du ikke bemyndige mig til at underhandle om Laanet? Alt dette vil jeg ingenlunde stemple som Humbug, aldeles ikke. Meget deraf kan have noget Grundlag og kan navnlig være fuldt oprigtigt og fuldkomment honnet ment fra den tilbydendes Side. Men hvis man tror, at man gaende ud fra en saadan Antydning eller et saadant foreløbigt Tilbud og kommende til en direkte Forhandling med Gruppen altid kan være sikker paa at naa den antydede Pris eller noget i Nærheden deraf, og endog vil være sikker paa at naa den, naar det Laanebeløb, man skal have, ligger meget betydeligt over det antydede, tager man i

høj Grad fejl. Derfor er det rigtigt, at der har været Antydninger nok og har været nævnt Kurser og Betingelser nok. Men derfor staaer det ikke desmindre fast, at noget direkte Tilbud, d. v. s. noget bindende, detailleret Tilbud om den Laanesum, vi behøvede, fra den Finansgruppe, med hvilken Laanet skulde afsluttes, har der ikke foreligget før det, vi i Dag forhandle om, og der har heller aldrig for mig været Grund til at tro efter de Antydninger, der have foreligget, at jeg vilde kunne opnaa det Laanebeløb, jeg til enhver Tid ansaa for nødvendigt, til nogen af de forholdsvis gunstige Kurser, som have været nævnte her i Dag under Forhandlingerne. At komme nærmere ind paa, hvilke disse forskellige Antydninger have været, og hvad Grundene have været til, at de kun ere vedblevne at være Antydninger, vilde være utilladeligt, da der, som sagt, ikke har foreligget noget virkeligt direkte og officielt Tilbud i hele den forløbne Tid. Jeg skal kun gentage dette, at Vanskeligheden, som sagt, har ligget i det store Laanebeløb, og at jeg ikke nærer nogen Tvivl om, at hvis Ministeriet paa et tidligere Tidspunkt havde villet forcere Sagen frem og paa et tidligere Tidspunkt vilde have fremkaldt direkte Tilbud om det Laanebeløb, som da maatte siges at være nødvendigt, paa mellem 5 og 6 Mill. £, vilde det have vist sig, at de Kurser, der kunde have været opnaaede, ikke vilde have adskilt sig særdeles meget fra den Kurs, der er opnaaet, og i hvert Tilfælde vilde have ligget langt under de Kurser, der ere nævnte her i Dag.

Hvad er da Grunden til, at vi nu kunne nøjes med et saa væsentligt mindre Laanebeløb end tidligere, noget, hvori jeg ser en Fordel? Grunden er den, som jeg tidligere har nævnt, at Forholdene i Virkeligheden havde bedret sig ikke saa lidt; nye Statsindtægter ere skabte, de gamle gaa ind i rigere Maal, og selvfølgelig har det ogsaa været bestemmende for mig til ikke at søge at faa Laanet større, at Vilkaarene ikke ere saa tillokkende, at man ønsker at stifte et større udenlandsk Laan end højst fornødent. Desuden er det en med Rette udbredt Opfattelse her i Landet, at vi ere komne ret vidt med Hensyn til Stiftelsen af udenlandske Laan, det gælder ikke blot Staten, men ogsaa Kommunerne og de private, og Staten bør i hvert Tilfælde ikke vise Vej i denne Retning i større Omfang end nødvendigt. Det, der for mig har været det mindst mulige, som der kunde være Tale om at laane,